

Jak se jezdilo na pivo

Začátky byly partyzánské, to si moc dobře pamatuju. V roce 1970 jsem začal dělat na občerstvovače na Jizerce. Během let jsem se stal hospodářem a potom tajemníkem Padesátky.

Ale to už je pryč, skončil jsem v roce 1998. Byl jsem v důchodu, už jsem na to byl docela starý. Motal jsem se kolem našeho závodu dvacet osm let. Bylo toho dost. A to jsem si ho ani jednou nezaběhl.

Trochu mě to mrzí. Jenže od mládí jsem byl nemocný, měl jsem zánět kostní dřene, proto jsem moc nemohl. Navíc jsem byl bafuňář – při tom se nedalo běhat. Ale pozor, na všech úpravách trati jsem se aktivně podílel.

A v roce 1978 nás pozvali horolezci do Itálie na závod Marcia Gran Paradiso, abychom se podívali. Jenže se stalo, že chyběl jeden běžec, a tak jsem to vzal za něj – bylo to padesát kilometrů, jako Jizerka, a odběhl jsem to.

Ale zpět domů. Když Jizerka teprve začínala, bylo to úplně jiné. Každý závodník si napsal na přihlášku, jaké bude chtít občerstvení. To jsme praktikovali asi tak pět až šest roků, pak už se závod rozrostl. Kluci, skauti to byli, sledovali závodníka, pak k nám přiběhli s číslem a my jsme podali vybrané jídlo a pití. Co se týká nápojů, v nabídce byl čaj, kakao a džus, který jsme ale ředili teplou vodou, protože byl hodně silný. Prodával se jen v litrových plechovkách, které jsme museli otvírat. A že jich byly stovky! Na posílení se nabízel pravý hovězí vývar z masa, poctivý, žádné bujonové kostky. Jak se závod stále víc rozrůstal, vařili jsme ho víc a víc, až devět set litrů.

Závodníci jedli také párky. Ale protože byly v igelitových obalech, museli jsme všechny nejprve oloupat. Byly jako pomeranče. Loupačky měly ruce celé roztržené. Nabízely se také banány, které v té době nebylo vůbec jednoduché sehnat. Muselo se přes konexe. Pomeranče byly k máni jen kubánské, ale ty lékař závodu Václav Šatava nakonec zakázal, protože byly uvnitř kožovité a samá slupka. Krájeli jsme také

kvanta bochníků chleba – pěkně ručně. Žádné automatické kráječe, jako jsou v obchodech dnes, tenkrát nebyly. A měli jsme přichystanou sůl, to kvůli svalovým křečím. Jak šel čas, požadovali někteří špičkoví závodníci své stravování a speciální nápoje. Nakonec se na přípravě jídla a pití muselo podílet kolem osmi desítek lidí.

A také jsme nabízeli pivo. Dnes by se všichni divili, ale bylo oblíbeno, závodníci ho vyžadovali docela často. Přece jenom je to zdroj energie. Měli jsme osmičku, v té době už sice končila, ale pivovar Vratislav nám ji vařil na objednávku.

Pomáhal nám i jeden hajný – dobrovolně, i když nemusel – který se jednou tak trochu vyznamenal: Na občerstvovače držel pivo a křičel, že rozdává Plzeň, dvanáctku, přitom to byla jen osmička Vratislav. O této historce psali dokonce v německých novinách. Ale s pivem nastal ještě jeden problém: Na chatě, kde byla stanice, se přes noc netopilo. My jsme tam vždycky jen navezli věci a zatopili až ráno, v den závodu. A tak se jednou stalo, že nám všechno pivo do rána zamrzlo.

Měli jsme i jiné potíže, například s naběračkami. Bylo potřeba něčím nalévat polévku, a tak jsme si je museli sami vyrobit. Nebo startovní čísla. Sehnali jsme zbytky od nějaké firmy, co vyráběla prostěradla, a nechali je u jedné ochotné paní ušít.

Jizerka byla vždy práce na celý rok. Jeden ročník skončil a hned jsme začali chystat další. Přes letní měsíce bylo trochu volněji, ale stejně se muselo pořád pracovat, například bylo třeba renovovat nářadí, stroje, stany... Dřív to bylo všechno v našem majetku, později zjistili pořadatelé, že je výhodnější si vše pronajmout.

Na jaře 2017 mi bylo osmadesát čtyři, ale Jizerka je pro mě pořád důležitá. Každý rok se chodím podívat. Nemůžu se bez toho obejít.

Příběh Josefa Gabriela

Josef Gabriel

~1933

od roku 1970 tajemník závodu
dvacet osm let na J50

2

„Krájeli jsme také kvanta bochníků chleba – pěkně ručně. Žádné automatické kráječe, jako jsou v obchodech dnes, tenkrát nebyly. A měli jsme přichystanou sůl, to kvůli svalovým křečím.“

3

1. Josef Gabriel se kolem Jizerské padesátky točil dlouhých osmdvacet let. Přesto si ji ani jednou nezaběhl.

2. Josef Gabriel stojí nad rolbaři panem Hrabaněm, Štemberou a Richterem

3. V začátcích závodu se startovní čísla vyráběla z prostěradel.

„Již nikdy se neproběhnou po krásných Jizerkách. Nebudou se kochat pohledem z Královky a supět při stoupání pod Jizerou, kličkovat v bažinách, ulehčeně oddychovat za sedlem Holubníku...“

Příběhy Evy Novotné a Milady Raslové

Poprvé bez horolezců

„No samozřejmě, že jsme jeli za ty kluky. Postáli jsme u těch jejich velkých fotografií, zavzpomínali, slza ukápla nad věčným ohněm... Ale když pak stojíte na startu, stejně se ve vás probudí závodník a koukáte, jaké máte soupeře a jestli jste dobře namazali,“ rozpomíná se Eva Novotná, pozdější vítězka šestého a sedmého ročníku Jizerské padesátky, na první ze svých více než třiceti startů. Bylo to rovných osm měsíců poté, co její manžel Zdeněk Novotný zůstal v Peru pod lavinou.

Eva Novotná
*1937

dvojnásobná vítězka J50
jedenatřicetkrát na startu
poprvé v roce 1971
4:28:04 (1993)

S ním tam zahynul i Jiří Rasl, duch expedice, obětavý organizátor s výbornými nápady a jazykovou výbavou, spíš sjezdař než běžec na lyžích. A ačkoli o sobě jeho vdova Milada Raslová tvrdí, že „není žádná velká běhna“, stříhla si „damské závody“ Jizerské padesátky také více než třicetkrát: „První ročník jsem neběžela, měla jsem ještě velmi malé děti, ale pak už jsem jela pokaždé. Považovala jsem to za svou povinnost. Kromě mě a Evy pak běhávala taky Jára Černá, dnes už Holinová, vdova po horolezeckém reprezentantovi Milanu Černém, velká dřička. A párkrát stál na startu i David Náhlovský, syn Milana Náhlovského, dalšího reprezentanta, který umřel pod Huascaránem.“

Milada Raslová
*1941

osmatřicetkrát na J50
poprvé v roce 1969
čas nenalezen

Čtvrtý ročník závodu byl prvním a významným v mnoha aspektech. Nešlo jen o to, že spousta závodníků startovala v slzách, ve vzpomínce na svoje táty, bratry, kamarády ze skalních stěn kolem Liberce, kteří 31. května 1970 zůstali pod lavinou v peruánských Andách. Mnozí z nich závod

spoluzakládali, takže není divu, že se Jizerská padesátka od tohoto ročníku stává Memoriálem expedice Peru 1970. „Již nikdy se neproběhnou po krásných Jizerkách. Nebudou se kochat pohledem z Královky a supět při stoupání pod Jizerou, kličkovat v bažinách, ulehčeně oddychovat za sedlem Holubníku,“ psalo se ve vzpomínce na patnáct zesnulých horolezců v pozvánce na IV. ročník závodu. A taky: „Jsou tu ale jiní, kteří jedou dále, a ti si vždycky vzpomenou, že zde chybějí kamarádi.“

A skutečně tu byli jiní. Potřeba uctít českou horolezeckou elitu způsobila, že z 245 závodníků roku 1970 se následující rok skokově stalo 797 závodníků, z toho rovných 80 žen. Z regionálního měření sil je rázem klání československé běžecké špičky a různorodých osobností ze světa horolezectví i jiných sportů. Poprvé přijíždějí na trať cizinci, konkrétně východní Němci z Drážďan a Görlitz, a J50 je náhle mezinárodní. A poprvé si účastníci mohou nechat na památku svá startovní čísla. „Já ta svoje dávala vnoučatům a taky svým žákyním, když jsem je chtěla odměnit za nějaký výjimečný sportovní výkon,“ usmívá se Milada Raslová, učitelka tělocviku na zdravotní škole. „Vzpomínám, jak jsme v těch prvních ročnících mívali mizerné vybavení a bývala nám pěkná zima. Jednou jsme běželi na Smědavu, trať byla jedno mejdlo, a maskot padesátky Gustav Ginzel stál v kopci: „Rychle to sundej! Namazal mi žlutým holmenkolem a zachránil mě. Dodnes je pro mě holmenkol nejlepší vosk na světě.“

1. Kamarádky na startu J50

2. Jednička Eva Novotná, dvojnásobná vítězka J50

3. Zesnulý Jiří Rasl, organizátor huascaránské expedice...

4. ...a maminka jeho dvou dětí, závodnice Milada Raslová

5. Milu Raslová s číslem z Jizerské 50

6. Eva Novotná v roce 2015 s putovním cepínem pro nejlepšího závodníka J50

Znamení ve sněhu

Píše se rok 1974. Do svých patnácti jsem lyžoval jenom na sjezdovkách. Ale teď mi rodiče koupili běžky. A ne ledasjaké. Krásné, světle hnědé Artis Triumph, za 450,- Kčs, tedy za dvojnásobek ceny klasických celodřevěných prkýnek. Tyhle totiž měly bílou umělou skluznici, na běžkách té doby nevidaný zázrak, a umožňovaly ve sjezdech parádní rychlosti. A tak jsem na nich začal zvolna objevovat zimní trasy po zasněžených Jizerkách.

Mazání jsem se učil metodou pokus-omyl, respektive co jsem si našel v časopisech. Táta zastával názor, že klisr patří pod paty, zatímco tvrdé vosky na plochu, a to téměř vždy. Zjara nebo na ledu to fungovalo, po většinu zimy ale měl člověk mázu, že mohl na lyžích vylézt i na strom.

Postupně jsem se odvažoval i na delší cesty dál do hor. Ovšem jedna z nich způsobila pěkně tršakavé Vánoce. Ty jsme v té době slavili většinou na Maxovské chalupě. Vyrazil jsem tehdy na štědrodenní odpoledne na běžky. Jen na chvíli. Ale perfektně to jelo, a tak jsem si to namířil trochu dál do hor na okruh přes Novou Louku a Královku. Pochopitelně bez jídla. Po dvou hodinách jsem se začal hlady plazit, domů jsem dorazil až po setmění. Naši už hodinu pobíhali ve tmě před domem, připraveni zavolat Horskou službu. První sodu jsem dostal hned před chalupou. Rodiče potom ještě skočili popřát Štědrý večer sousedům, já zatím hlady bez sebe zhltnul dvě tvrdé housky. Když se naši vrátili, explodovala bomba definitivně. Ty housky byly totiž připravené na osmažení do kapří polévky, a jejich zmizení mámu rozběsnilo do běla. Následovaly opravdu italské svátky, kdy jsem si na prkýnkách moc nezaždil a musel hlásit každý metr pohybu.

Tou dobou začínala získávat na věhlasu Jizerská padesátka, startující jen pár kopců od nás na Hrabětické louce. Příběh tragicky zahynulých horolezců měl v té době velkou publicitu, počet účastníků závodu lámal každým rokem rekordy, a tak jsem se rozhodl jako sedmnáctiletý kluk zajít se podívat jako divák na start. Co jsem uviděl, mi vyrazilo dech. Zamřzená pláň plná lidí, tisíce lyžařů, nervozita obřího běžeckého pole, o pár minut předčasný start, a poté vše zmizelo do kopce pod Královkou a Hrabětická

louka osiřela. O rok později, v roce 1977, byl myslím rekordní počet okolo 7 000 startujících. Když dav tradičně předčasně vyrazil na trať, našel jsem na zdupané startovní ploše ve sněhu hodinky Prim. Někomu se zřejmě přetrhl řemínek, hodinky se zastavily v okamžiku startu: tři minuty před devátou.

Možná to bylo znamení...

Poslední lednovou neděli roku 1980 jsem stál poprvé na startu i já. Na suchu mne tehdy trénovat zrovna moc nebavilo, na lyžích jsem měl kvůli nedostatku sněhu najeto jen něco přes 60 km, a tak ve mně byla oprávněně docela malá dušička. Než jsem se s davem vyškrábal na Královku, začalo mě píchat pod žebry a nepustilo mě to celých 10 km až na Rozmezí. Máma mě na trať vybavila chlebem se šunkou, po hodině jsem ale zjistil, že je vše zmrzlé na kost.

Mimochodem, později mi někdo prozradil, že jezdí laufy na palačinky. A ono to fakt fungovalo. Nezmrzly, dobře se jedly, a to i za jízdy při nějakém táhlejším sjezdu, energie z nich rychle pomohla. Člověk si je strčil do kapes nebo do čísla a měl jistotu, že mu v závodě energie nedojde. Dnes již pár let používám gely, ale jako staromilec si stejně dám dvě palačinky před startem, a jednu či dvě si vezu s sebou v ledvině pro sichr.

Ale zpátky k mé premiéře. Na Jizerku jsem se dostal po třech hodinách, a hltaje hustý hovězí vývar jsem poslouchal hlášení, že v cíli právě dostal Zdeněk Böhm věnec za vítězství. Ve druhé půlce závodu ale začaly kilometry odsýpat, artisky se doslova rozletěly, předjel jsem cestou desítky lidí, a jestliže jsem si v první půli říkal, proč jsem se sem já pitomec vůbec hlásil, tak v závěrečných kilometrech už mi bylo jasné, že za rok znovu a lépe.

Droga začala působit, byl jsem lapen.

Začal jsem v zimě najíždět víc a víc kilometrů, do startu Jizerské jsem jich míval okolo 400-500, a bylo to znát. Během prvních pěti startů jsem se neustále zlepšoval, z úvodních 5:39 až na 3:43 hod. Ten čas jsem potom překonal (již navždy) teprve v roce 1989, kdy na superrychlém sněhu jsem jel za 3:28 hod. a skončil na 993. místě z 6 000 startujících. Byl jsem šťastný. Dostat se do první tisícovky byl můj vytoužený sen.

Příběh Michala Čecha

Michal Čech

* 1959

ředitel obchodní firmy

dvacet devět startů

poprvé na J50 v roce 1980

3:28:42 (1989)

„Jestliže jsem si v první půli říkal, proč jsem se sem já pitomec vůbec hlásil, tak v závěrečných kilometrech už mi bylo jasné, že za rok znovu a lépe. Droga začala působit, byl jsem lapen.“

1. Michal Čech ve stopě
2. Přívaly sněhu pomáhal v roce 1976 zvládat červený Ratrac.
3. Jizerská padesátka 1981 – poslední vteřiny před startem
4. Tradiční start na Hrabětické louce (9. Jizerská, 1976)
5. Občerstvení na Jabloneckém maratónu zajišťovaly Lidové milice (1980)
6. Za chvíli se zařadím na svůj druhý start (Jizerská 1981).

„Také jsem se jednou v posledním sjezdu na mostku, po kterém se sjíždí do Bedřichova na stadion, s někým zamotala a spadla mi do potoka čepice. Což nic nebylo, jindy do potoka padaly celé závodnice...“

LYŽOVÁNÍ
Zlato a dvě stříbra z Moskvy
Jičín - V minulých dnech se konal v Moskvě - Krasnogorsku úběžní 25. ročník Masters - světový šampionát veteránů v běhu na lyžích. Při účasti 1000 závodníků z dvaceti zemí světa byla v české minivýpravě i jičínská Hana Vsetečková a vedla si úspěšně. V běhu na 15 km klasickou technikou vybojovala titul světové šampionky. Zlatou medaili získala za čas 1:02,17 hod. po velkém boji s loňskou vítězkou R. Svensson se Švédska o pouhé tři vteřiny, nejlepší ruská závodnice G. Vaskančeva zaostala o 1:03 min. Hanka Vsetečková uspěla i na 10 a 20 km trati, kde byla vždy druhá a získala pro Českou republiku dvě stříbrné medaile. Organizace světového šampionátu veteránů v Moskvě byla na vysoké sportovní a společenské úrovni. Závodní trať v nově vybudovaném sportovním areálu byla perfektně připravená, ubytování, stravování a doprava závodníků vše na jedničku. Vyhlášení výsledků bylo v krasnogorském kulturním domě spojeno s bohatým programem. Slučně, mrazivé počasí nemalou měrou přispělo k vynikajícímu průběhu tohoto světového křání. (dop)

17. února 2006
Vsetečková přivezla tři medaile z MS veteránů
Jičín - Jičínská běžkyně na lyžích Hana Vsetečková opět vítězí. Po loňských medailích z MS v Rusku a letošním vítězství na mistrovství republiky tentokrát přivezla tři medaile z Master World Championships v Itálii. Mistrovství se konalo ve dnech 4.-11. února v Brussonu v údolí Valle d'Aosta. Hana Vsetečková ve své kategorii F85 zvítězila v klasickém běhu na 15 km v čase 1:00:54 a na 30 km v čase 2:02:04. V běhu na 10 km klasicky skončila na 2. místě se ztrátou 15 vteřin za postupující Ludmilou Konečnou. (j)

Příběh Hany Vsetečkové

Hana Vsetečková
* 1939
sedmatřicetkrát na JSO
poprvé na startu 1969
3:54:41 (1997) 50 km

Čepice v potoce

Poprvé jsem stála na lyžích v patnácti na gymplu. A hned jsem vyhrála školní běžecký závod v Malé Úpě – jenže na sjezdovkách, na kandahárách s volnou patou! Pak jsme s budoucím manželem Jirkou a partou kamarádů sjezdovali, běžky tehdy ještě nebyly v módě. Až můj brácha Jarda Havlík, horolezec, přesešel na lezení na běžky. A já s ním.

Chytl mě to a řadu dalších sportovců od nás z Jičína též. Vždyť i dlouholetý ředitel Padesátky, Vašek Foff, byl Jičíňák... Hlavně jsme se zúčastňovali Krkonošské sedmdesátky, kde jsme my holky od roku 1964 závodily na pětadvacetikilometrové trati. Někdy jela na závod parta až osmdesáti Jičíňáků, umíte si to představit? Ještě než se zrodila Jizerská padesátka, běhávali jsme v Bedřichově horolezecké štafety o Zlatý cepín; třeba s kamarády z jičínského gymplu „Bambitákem“ Zdeňkem Novotným a Svátou Ulvrem, kteří pak zahynuli na Huascaránu. Jizerku jsem běžela poprvé v jejím druhém ročníku, v roce 1969. Mladšímu synovi tehdy bylo jen něco přes rok, mně táhlo na třicet. Na třicetikilometrové ženské trati jsem doběhla druhá, dvě minuty za Bělou Podrábskou z TJ Ještěd Liberec, v čase 3:07:28. Já to v Jizerkách tehdy moc neznala, trať nebyla značená a Smědava nebo Rozmezí, to mi nic neříkalo, takže jsem jela za místní horolezkyní Bělou; tohle huběnoučké tintítko mě provedlo tratí.

Na Jizerce závodil můj muž, oba synové a taky brácha, který je i teď, v osmdesáti letech, šampionem v orientačním běhu. Já v celkovém pořadí končovala kolem čtyřicítky, jen v roce 1974 jsem byla z pěti set holek pátá, v roce 1991 jedenáctá.

Od roku 1969 do roku 2008 jsem běžela pokaždé, když tedy nebyl ročník zrušený. Jednou jsem měla chřipku a nechtěla startovat, ale byli tu známí z Rakouska a ti mě přemluvili:

„Objed' to s námi, vždyť my bychom ani nevěděli, kudy máme jet!“

Když se startovalo z Hrabětické louky, stavěla jsem se v těch davech vždycky na kraj, abych nebyla v chumlu, a jednou jsem se zahákla oběma lyžemi do sítí, které ohraničovaly trať. Spadla jsem, hůlky zlomené, a čelo závodu mi ujelo. To bylo v roce 1985. A pak jsem se jednou na startu odpíchla hůlkami a v ruce mi zůstaly jen rukojeti! O víc než o hlavu menší kamarádka mi tehdy půjčila svoje, ale byly mi hrozně krátké... Také jsem se jednou v posledním sjezdu na mostku, po kterém se sjíždí do Bedřichova na stadion, s někým zamotala a spadla mi do potoka čepice. Což nic nebylo, jindy do potoka padaly celé závodnice...

V jubilejním, třicátém ročníku jsem jela (poprvé a naposledy) celou padesátkilometrovou trať a vsadila se s bráchou, že ho porazím. Sázkou jsem vyhrála s výsledným časem 3:54, zatímco Jarda dojel do cíle téměř o hodinu později.

V roce 2012 mi daroval kamarád startovní číslo a jela jsem zas, posedmatřicáté... A dopadlo to příšerně. Nemůžu se omlouvat tím, že jsem byla nejstarší účastnicí; prostě jsem blbě namazala. Bylo to bohužel naposledy, co jsem se účastnila. V prvních ročnících jsem Padesátku brala jako prima zábavu, ale čím jsem byla starší, tím víc jsem to prožívala a usilovala o prvenství ve své kategorii. Od roku 1991 jsem v ní vítězila nebo se umístila nejhůř druhá. Absolvovala jsem mnoho dálkových lafů v Německu i v Rakousku, v Itálii jsem si zajela i sedmdesátkilometrovou Marcialongu a téměř každoročně jsem závodila na veteránských mistrovstvích světa, odkud jsem přivezla několik medailí včetně těch zlatých. Jizerka pro mě však byla vždy jedničkou. Náročná, ale krásná.

1. Hana Vsetečková, matadorka dlouhých lafů
2. Doma visí Haně Vsetečkové, mámě dvou synů a babičce šesti vnuček, mimo jiné medaile z veteránského mistrovství světa
3. Hana Vsetečková stála na startu 37krát...

Sklenáři a další hrdinové

Stalo se to přibližně v polovině sedmdesátých let. Zajišťoval jsem kontrolu na patnáctém kilometru na Soušské silnici. Úkol spočíval v kontrole stylu a zamezení tomu, aby žádné vozidlo nevjelo na trať a neponičilo naházený sníh na silnici mezi Smědavou a přehradou Souš (Dare), protože v té době se ještě silnice mezi Hejnicemi a Horním Polubným v zimě protahovala.

Přibližně v polovině závodního pole jsme s kamarádem Jurou Smutným zahlédli, jak kdosi mezi běžci podivně poskakuje, vypadalo to, jako by cupital. Zkrátka podivný pohyb. V okamžiku, kdy nás míjel, jsme zjistili, že mu chybí špičky na kosyčinkách, dřevěných lyžích dovážených ze SSSR. Asi je někde urazil. V závodníkovi jsem poznal Karla Šikla z nedalekých Hejnic. Kolegové mu na Smědavě nabízeli možnost závod ukončit, ale odvoz sběrným autobusem do cíle odmítl. Z Knajpy - kde do cíle chybí sedmnáct kilometrů - nás informovali, že tudy projel, dalo se tedy s úspěchem předpokládat, že dorazil až do cíle.

Karel Šikl byl na Frýdlantsku známou osobou – trochu podivín, posedlý fotbalem a běháním. Ale žádný fotbalový klub ho do svých řad nechťel, zbylo mu pouze běhání a to ho vzalo natolik, že několikrát běžel i Vasův běh. Tam byl také spatřen, jak se rozcvičuje v koridoru určeném pro elitní závodníky. Jak se do něj propašoval, je záhadou, ale od té doby všichni víme, že tyto koridory jsou vyhrazené pouze pro úzkou skupinu elitních závodníků a Karla Šikla.

Při tak masovém závodě (rekord čítal 7 800 lidí!) bylo obtížné s tehdejší komunikační technikou mít přehled o počtu závodníků na trati. Tuto informaci potřeboval organizační výbor v cíli a především my na limitní kontrole Smědava z ryze praktických důvodů. Mívali jsme přistavené dva autobusy pro závodníky, kteří vzdali nebo nestihli limit

za 14 hodin. S nimi nám pak pomáhal doktor Miloš Machálek. Odstavovali jsme ze závodu tzv. „sklenáře“: Podle skleněných očí nám doktor ukazoval na závodníka, jehož nemůžeme pustit dál. Abychom mohli závod uzavřít a naplnit kapacitu obou autobusů, bylo nutné přibližně vědět, kolik lidí ještě běží. Proto jsme projeté závodníky počítali, a to tak, že jsme vzali počítadlo od Doplety (ruční pletací stroj) a počítali stylem jeden, dva, tři až deset, pak jsme zmáčkli páčku. Touto nekonvenční metodou jsme získali orientační přehled o počtu závodníků, které máme ještě na trati.

Během závodu někdy začátkem osmdesátých let oznámil kontrolor na Hraniční jistý polský závodník, vybavený čutorou u pasu, že závod vzdává. V té době se závodníkům umísťovaly na startovní čísla kupony, které byly v případě diskvalifikace nebo rezignace závodníkovi odebrány. Kontrolor tedy odebral Polákovi kupon a poslal ho do sběrného autobusu na Smědavu asi kilometr od kontroly. Silnice tím směrem byla sjízdná, a tak bylo třeba ji v den závodu uzavřít. Uzavírku zajišťovali příslušníci VB v uniformách, a když je Polák spatřil, odmítl se k autobusu být jen přiblížit. Otočil se a začal prchat. Na dotaz „kam sakra jdeš“ vykřikoval „s povratem do Polski“ a hrnul se proti stovkám závodníků v domnění, že se probouje na Jizerku a odtud přes státní hranici do Orle v Polsku. Ptali jsme se projíždějících závodníků, zda jel někdo v protisměru. Ano, prý se nějaký blázen probíjí dílem lesem a dílem po trati proti směru závodu. Za několik minut vyvrhl peloton milého Poláka opět na Smědavě. Tentokrát do autobusu nastoupil, „esenbáci“ měli nějakou práci opodál. Pak se nám svěřil, že když viděl uniformu VB, měl strach, že bude zadržen. V Polsku byl tehdy vyhlášen výjimečný stav v důsledku událostí v Gdaňsku a založení Solidarity. Do poslední chvíle nám nevěřil, že ho odvezeme do cíle.

Příběh Jaroslava Maděry

Jaroslav Maděra
*1948
pořadatel
Zajišťuje limitní kontroly
a kontroly stylu na úseku
Smědava-Jizerka
na J50 od roku 1971

1. Jaroslav Maděra ve svých milovaných Jizerkách.

2. Autobusy jsou neodmyslitelnou součástí závodu – přivázejí běžce na start a v případě potřeby vyzvednou tzv. sklenáře na "občerstvovače" a dopraví je do cíle.

3. Občerstvovací stanice na Smědavě v roce 1980...

4. ...a o sedm let později.

5. Zdejší rytmus se s léty neměnil – po závodních obyčejně dorazili pohodáři, kteří si dopřáli pivko i cigárko.

„Odstavovali jsme ze závodu tzv. „sklenáře“: Podle skleněných očí nám doktor ukazoval na závodníka, jehož nemůžeme pustit dál.“